

Derimod er der en anden Bemærkning i Motiverne Side 9, der vist er tillagt mere Bægt, nemlig den, at det „ikke vil være heldigt at anvende Kvinder i Stillinger, hvor de skulle optræde som Overordnede overfor et Personale hovedsagelig bestaaende af Mænd, ofte i en ikke ganske ung Alder.“ Den Bemærkning forstaar jeg nu aldeles ikke. Det forekommer mig, at man maa have meget høje Tanker om den mandlige Værdighed, naar man finder, at det ikke kan lade sig gjøre, at Mænd kunne paa et saadant Kontor staa under en Kvinde, der har svinget sig op i Tjenesten. Der er dog Ingen, der finder det saa nedværdigende for Mænd i Lande, hvor de f. Ex. have en Dronning, at staa under denne Kvinde. Der er heller Ingen, som i det private Liv finder det saa nedværdigende. Vi have baade her i Landet og andetteds store Forretninger, der drives af Kvinder, og hvor Mange ere ansatte under dem, baade Mænd og Kvinder. Jeg skal blot nævne, at der, som de Alle vil erindre, fornylig i Frankrig er død en Dame, som bestyrede en stor Forretning, hvor hun havde 3300 Mennesker under sig, baade Mænd og Kvinder, og jeg har ikke hørt Noget om, at det skulde have været nedværdigende at have Ansættelse der. Men paa et Telegrafkontor her i Landet skulde det ikke kunne lade sig gjøre, at Kvinder vare i en noget overordnet Stilling, og at Mænd stode under dem! Jeg maa tilstaa, jeg kan ikke deri se Andet end Udslag af en gammel Fordom, som jeg just ikke havde ventet at finde i Motiverne til et Forslag i vore Dage. Mig forekommer det nu, at er der noget Omraade, hvor Kvinder maa kunne anvendes, maa det være saadanne Omraader som Telegrafvæsenet. Og hvad Lønningerne angaar, ja saa vil jeg ganske vist rent principielt holde paa, at Mænd og Kvinder skulde have samme Lønning, da det jo egentlig er Arbejdet, der skal betales, medens der ikke skulde være Spørgsmaal om, hvem der udfører det, naar det blot bliver udført tilfredsstillende. Men skjøndt dette er mit principielle Standpunkt, vil jeg sige, at det vilde være taabeligt at hænge sig i noget Saadant, da det er en Kjendsgjerning, at man kan faae kvindeligt Arbejde bethdeligt billigere end mandligt, og da jeg heller ikke ser rettere, end at det ogsaa kan være retfærdigt at modtage det billigere end mandligt Arbejde, saalænge Forholdene, som de ere, navnlig saalænge, der ikke paahviler Kvinden den samme juridiske Forpligtelse til at underholde Familien, som Manden, ser jeg ikke, man over nogen Uretfærdighed ved at give dem en ringere Løn. Jeg tror, at for

en ung Pige vil 10—1200 Kr. spille en bethdelig Rolle, en større Rolle end de samme Penge under de nuværende Samfundsforhold spille for en ung Mand i samme Alder, saa jeg finder det rimeligt, at man her, saabel som i de andre Lande, f. Ex. i Sverig og Norge, giver Kvinden en ringere Løn. Og jeg vilde finde, at det kunde der være Anledning til at tage særlig under Overveielse nu, om man ikke ogsaa af den Grund skulde benytte Kvinder i større Omfang, ogsaa ved Telegrafvæsenet. De Herrer ville jo erindre, at Telegrafvæsenet i de senere Aar stadig giver større og større Understud. I Fjor tror jeg, det var 195,000 Kr., og det er i Aar budgetteret til 219,000 eller saa omtrent. Naar det er Tilfældet, forekommer det mig ikke, det er rigtigt fra Lovgivningsmagtens Side at sætte nogen Stopper for Anvendelsen af billig Arbeidskraft her, og naar man kan faae kvindeligt Arbejde i Telegrafvæsenets Tjeneste godt udført, som det jo efter Ministerens egne Motiver hidtil er blevet — det hedder, at det har vist sig meget hensigtsmæssigt at benytte kvindeligt Arbejde der — og man saa oven i Kjøbet kan faae denne Arbeidskraft billigere, ser jeg ingen Grund til at ville lægge Hindringer i Veien derfor. Man kan ogsaa tage Erfaringen fra vore Nabolande Noget til Hjælp, og der vil jeg gjøre opmærksom paa, at f. Ex. i Sverig har man paa Centralstationen i Stockholm 16 eller om man vil 18 kvindelige Telegrafister ansatte. — Her paa Hovedstationen i Kjøbenhavn og den store Station i Fredericia har man slet ingen Kvinder. Paa den store Station i Stockholm har man som sagt 16—18 Kvinder og udenfor Stockholm har man ansat 144 kvindelige Telegrafister, det vil sige, at over Halvdelen af samtlige Telegrafister og Telegrafbestyrere udenfor Stockholm ere Kvinder, og man har funden sin Regning derved, man har baade faaet et billigere Arbejde og faaet dette Arbejde godt udført. Og i Norge er Forholdet det, at der er ansat 90 kvindelige Telegrafister, og desuden er der ansat 18 som Bestyrere af selvstændige Stationer. Mig forekommer det nu ogsaa lidt underligt, at man her i Landet kan betroe 12 Kvinder, der ikke ere ansatte i Telegrafvæsenets Tjeneste, Bestyrelsen af selvstændige Stationer og lade dem antage Medhjælpere under sig, medens man ikke indenfor selve Telegrafvæsenets faste Rammer kan benytte Kvinder som Bestyrere; der kan man ikke lade dem komme længere end til at være Telegrafister og endda Telegrafister af laveste Grad. Det forekommer mig, at det